

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 784/2014-47

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. januára 2015 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta o sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného KOVAL & spol., advokátska kancelária, s. r. o., Komenského 3, Banská Bystrica, prostredníctvom ktorej koná jej konateľ a advokát JUDr. Juraj Koval, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 123/2007, za účasti Okresného súdu Bratislava I, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 123/2007 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Bratislava I p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 123/2007 konal bez zbytočných prieťahov.

3. [REDACTED] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť [REDACTED] trovy konania v sume 340,90 € (slovom tristoštyridsať eur a deväťdesiat centov) na účet KOVAL & spol., advokátska kancelária, s. r. o., Komenského 3, Banská Bystrica, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. septembra 2014 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného KOVAL & spol., advokátska kancelária, s. r. o., Komenského 3, Banská Bystrica, prostredníctvom ktorej koná jej konateľ a advokát JUDr. Juraj Koval, ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 48 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 123/2007 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ (žalobca, pozn.) sa v napadnutom konaní vedenom okresným súdom domáha proti Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (žalovaný, pozn.) zaplataenia škody v sume 594 768,64 € s príslušenstvom, ktorá mu vznikla rozhodnutím ministra spravodlivosti Slovenskej republiky o pozastavení výkonu jeho exekútorského úradu č. k. 13599/2002-410 zo 16. júla 2002, na základe ktorého bol výkon jeho exekútorského úradu pozastavený až do skončenia trestného stíhania začatého voči nemu uznesením Okresného úradu

justičnej polície Policajného zboru Dolný Kubín ČVS: OUV-129/2002 Št. z 20. júna 2002 pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa.

Rozhodnutím Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 2 T 160/2003 zo 16. júla 2004 bol sťažovateľ podľa § 226 písm. b) Trestného zákona oslobodený spod obžaloby pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. c) Trestného zákona a pre trestný čin marenia úlohy verejného činiteľa z nedbanlivosti podľa § 159 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona. Rozhodnutie Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 2 T 160/2003 nadobudlo právoplatnosť 6. apríla 2005, keď Krajský súd v Žiline uznesením sp. zn. 2 To 422/2004 zamietol odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry Dolný Kubín.

Okresný súd rozsudkom č. k. 17 C 123/2007-89 z 30. júna 2008 žalobu sťažovateľa zamietol a náhradu trov konania nepriznal žiadnemu z účastníkov konania. Na základe odvolania sťažovateľa Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) označený rozsudok okresného súdu uznesením č. k. 5 Co 252/2008-113 zo 4. mája 2010 zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Zo sťažnosti ďalej vyplýva, že okresný súd v napadnutom konaní vydal 4. decembra 2012 uznesenie, ktorým zamietol návrh žalovaného na zloženie preddavku na trovy konania z 20. novembra 2012. Označené uznesenie okresného súdu v spojení s opravným uznesením okresného súdu č. k. 17 C 123/2007-137 zo 14. decembra 2012 na základe odvolania krajský súd uznesením sp. zn. 5 Co 109/2013 z 30. septembra 2013 zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd následne uznesením č. k. 17 C 123/2007-160 zo 7. júla 2014 uložil sťažovateľovi povinnosť zložiť preddavok na trovy konania v sume 29 938,432 €.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sťažovateľ argumentuje takto:

„Právna otázka predložená sťažovateľom Okresnému súdu Bratislava I nepredstavuje právne ani fakticky zložitú problematiku, aby si vyžadovala riešenie po dobu takmer 7 rokov, pričom vec ešte nie je právoplatne skončená. Uplatňované právo nie je zložitá a tvorí bežnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, pričom rozhodovacia činnosť všeobecných súdov v obdobných veciach sa opiera o ustálenú judikatúru. Skutočnosť, že v prípade predmetného sporu sa nejedná o vec zložitú svedčí aj to, že Okresný súd Bratislava I necelý rok po doručení žalobného návrhu prvýkrát vydal meritórne rozhodnutie, ktorým návrh sťažovateľa v celom rozsahu zamietol, pričom o veci rozhodol na základe skutočností špecifikovaných v písomných podaniach účastníkov konania, predložených listinných dôkazoch, ako aj na základe ústnych prejavov účastníkov konania. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania možno, počas doterajšej doby konania, hodnotiť ako aktívne a súčinné, v dôsledku čoho nemohlo prispieť k zdlhavosti konania a nevykazuje znaky, ktoré by mali byť v neprospech sťažovateľa pri posudzovaní zbytočných prietahov v tomto konaní. Zároveň poukazujeme na to, že ak rozhodnutia prvostupňového súdu boli zrušené, nie je možné označiť za pôvodcu tohto stavu sťažovateľa, nakoľko tento stav svedčí o nedostatku nevyhnutnej starostlivosti zo strany prvostupňového súdu.“

Ku konkrétnym obdobiam nečinnosti okresného súdu sťažovateľ uvádza:

„Prvé obdobie nečinnosti Okresného súdu Bratislava I je prítomné na začiatku konania, keď konajúci súd po ôsmich mesiacoch od doručenia žalobného návrhu vytýčil pojednávanie vo veci a zároveň zaslal sťažovateľovi vyjadrenie žalovaného k žalobe, ktoré žalovaný doručil konajúcemu súdu už dňa 02. 11. 2007. Okrem nečinnosti na začiatku konania nekonal Okresný súd ďalších 29 mesiacov, a to v období od vrátenia veci odvolacím súdom na ďalšie prejednanie do pojednávania konaného dňa 22. 10. 2012. Ďalšie obdobie nečinnosti v trvaní 4 mesiacov je možné sledovať od vydania uznesenia Krajského súdu v Bratislave č. k. 5 Co/109/2013-144 zo dňa 30. 09. 2013 do vydania Výzvy na dokladovanie pomerov sťažovateľa zo dňa 12. 02. 2014.“

Sťažovateľ sa domáha tiež priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 5 000 €, čo odôvodňuje „svojou povinnosťou trpieť stav právnej neistoty, v ktorej sa už sedem rokov nachádza“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva [redacted]... a to právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod č. k. 17 C/123/2007 porušené boli.

2. Uznesenie Okresného súdu Bratislava I č. k. 17 C/123/2007-160 zo dňa 07. 07. 2014 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie.

3. Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod č. k. 17 C/123/2007 prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

4. [redacted]... priznáva finančné zadosťučinenie v sume 5.000,- €, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť [redacted]... trovy konania v sume 340,90 €.. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ešte pred predbežným prerokovaním sťažnosti ústavný súd vyzval predsedníčku okresného súdu, aby sa k nej vyjadrila. Predsedníčka okresného súdu reagovala na výzvu ústavného súdu v prípise sp. zn. Spr 3653/2014 z 23. októbra 2014, v ktorom okrem prehľadu procesných úkonov okresného súdu k sťažovateľom namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní predovšetkým uviedla:

«Celkovú dĺžku konania ovplyvnila skutočnosť akou je zmena zákonnej sudkyne, vysoký nápad vecí v oddelení „4C“ vyššieho súdneho úradníka, zákonného sudcu, čím sa

jednotlivé časové úseky medzi úkonmi zákonnej sudkyne predĺžili. V období od 21. 07. 2010 (kedy súd doručoval uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 5 Co/109/2013-144 na vedomie účastníkom konania) do 20. 07. 2012 (kedy zákonná sudkyňa vo veci určila termín pojednávania) síce nebol vo veci uskutočnený žiaden procesný úkon zo strany súdu, avšak z objektívnych dôvodov, so zreteľom na nadmernú zataženosť sudcov občianskoprávneho úseku a vysoký počet pridelených vecí. Okrem uvedeného obdobia súd konal v danej veci priebežne. Sťažovateľ si vo svojej sťažnosti uplatnil v dôsledku pretrvávajúcich prieťahov v predmetnej veci na okresnom súde finančné zadosťučinenie vo výške 5.000,- eur. Takto vyčíslenú sumu primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodnil ako protihodnotu utrpenej nemajetkovej ujmy spôsobenej zbytočnými prieťahmi v konaní Okresným súdom Bratislava I a tým, že sa sťažovateľ je povinný trieť stav právnej neistoty, v ktorej sa už sedem rokov nachádza. V prípade, že Ústavný súd Slovenskej republiky dospeje k záveru, že bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov navrhujem, aby sťažovateľovi nepriznal finančné zadosťučinenie, resp. mu toto finančné zadosťučinenie nepriznal v plnej výške, a to z dôvodu, že uplatnené finančné zadosťučinenie sťažovateľ podľa môjho názoru riadne neodôvodnil - finančné zadosťučinenie za prieťahy v konaní pred súdom (resp. výška tohto zadosťučinenia) závisí od rozsahu v akom sa zasiahlo do práv účastníkov konania.»

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 784/2014-27 z 13. novembra 2014 ju prijal na ďalšie konanie v časti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 123/2007, a vo zvyšnej časti ju odmietol pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vyzval ústavný súd predsedníčku okresného súdu, aby oznámila, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, a prípadne doplnila svoje vyjadrenie k sťažnosti z 23. októbra 2014. Predsedníčka okresného súdu v prípise sp. zn. Spr 3653/2014 doručenom ústavnému súdu 9. decembra 2014 oznámila,

že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, pričom možnosť doplniť svoje vyjadrenie k sťažnosti nevyužila.

Dňa 11. decembra 2014 vyzval ústavný súd právneho zástupcu sťažovateľa, aby sa vyjadril k vhodnosti ústneho pojednávania, a zároveň mu zaslal vyjadrenie predsedníčky okresného súdu k sťažnosti na vedomie a prípadné zaujatie stanoviska.

Právny zástupca sťažovateľa v podaní doručenom ústavnému súdu 19. decembra 2014 oznámil, že netrvá na ústnom pojednávaní vo veci.

Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľa a predsedníčky okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Zo sťažnosti, z obsahu spisu okresného súdu sp. zn. 17 C 123/2007 a z písomných vyjadrení účastníkov konania ústavný súd zistil tento priebeh napadnutého konania:

Dňa 9. augusta 2007 bola okresnému súdu doručená žaloba o zaplatenie škody v sume 17 918 000 Sk s príslušenstvom.

Dňa 15. augusta 2007 okresný súd vyzval sťažovateľa na predloženie originálu plnej moci; sťažovateľ na výzvu reagoval podaním doručeným okresnému súdu 30. augusta 2007.

Okresný súd 10. septembra 2007 vyzval žalovaného na vyjadrenie sa k žalobe, ktoré bolo okresnému súdu doručené 2. novembra 2007 a následne 16. apríla 2008 doručené sťažovateľovi.

Dňa 18. marca 2008 okresný súd nariadil pojednávanie na 12. máj 2008.

Sťažovateľ doručil okresnému súdu 28. marca 2008 podanie označené ako „Rozšírenie dôvodov žaloby“.

Žalovaný 9. mája 2008 požiadal o odročenie pojednávania nariadeného na 12. máj 2008; pojednávanie bolo následne odročené na 30. jún 2008.

Dňa 20. mája 2008 si okresný súd vyžiadal od Okresného súdu Dolný Kubín spis vedený týmto súdom pod sp. zn. 2 T 160/2003.

Dňa 30. júna 2008 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bolo dokazovanie vyhlásené za skončené a zároveň bol vyhlásený rozsudok sp. zn. 17 C 123/2007, ktorým bola žaloba zamietnutá (ďalej len „rozsudok okresného súdu z 30. júna 2008“).

Proti rozsudku okresného súdu z 30. júna 2008 podal sťažovateľ 29. júla 2008 odvolanie, ktoré bolo 26. augusta 2008 doručované žalovanému, ktorý bol zároveň vyzvaný na vyjadrenie k odvolaniu a k tomu, či súhlasí s rozhodnutím odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania.

Dňa 17. septembra 2008 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaného k odvolaniu sťažovateľa; následne bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní.

Krajský súd uznesením sp. zn. 5 Co 252/2008 zo 4. mája 2010 (ďalej len „uznesenie zo 4. mája 2010“) rozsudok okresného súdu z 30. júna 2008 zrušil a vec vrátil okresnému súdu na nové konanie.

Dňa 21. júla 2010 bolo uznesenie krajského súdu zo 4. mája 2010 doručované účastníkom konania.

Okresný súd nariadil 25. júla 2012 pojednávanie na 22. október 2012, ktoré bolo následne odročené na 19. november 2012.

Uznesením sp. zn. 17 C 123/2007 z 29. októbra 2012 okresný súd nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru ekonómie a manažmentu, odvetvia účtovníctva, daňovníctva a kontrolingu.

Dňa 12. novembra 2012 bolo pojednávanie nariadené na 19. november 2012 odročené na neurčito z dôvodu vykonávania znaleckého dokazovania.

Dňa 20. novembra 2012 žalovaný doručil okresnému súdu návrh na zloženie preddavku na trovy konania podľa § 141a Občianskeho súdneho poriadku

(ďalej len „OSP“), o ktorom rozhodol okresný súd uznesením č. k. 17 C 123/2007-135 zo 4. decembra 2012 (ďalej len „uznesenie zo 4. decembra 2012“) tak, že tento zamietol.

Dňa 14. decembra 2012 okresný súd uznesením č. k. 17 C 123/2007-137 (ďalej len „uznesenie zo 14. decembra 2012“) opravil uznesenie okresného súdu zo 4. decembra 2012 v časti poučenie.

Dňa 24. januára 2013 žalovaný doručil okresnému súdu odvolanie proti jeho uzneseniu zo 4. decembra 2012, ktoré bolo 25. januára 2013 doručené sťažovateľovi.

Dňa 12. februára 2013 bol spis vzťahujúci sa na napadnuté konanie predložený krajskému súdu na rozhodnutie o opravnom prostriedku. Krajský súd o opravnom prostriedku rozhodol uznesením č. k. 5 Co 109/2013-144 z 30. septembra 2013 (ďalej len „uznesenie z 30. septembra 2013“), ktorým bolo uznesenie okresného súdu zo 4. decembra 2012 v spojení s uznesením okresného súdu zo 14. decembra 2012 zrušené a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie; spis bol okresnému súdu vrátený 30. októbra 2013.

Dňa 5. novembra 2013 okresný súd uznesenie krajského súdu z 30. septembra 2013 doručoval účastníkom konania.

Dňa 12. februára 2014 okresný súd vyzval sťažovateľa na predloženie vyplneného tlačiva pre dokladovanie pomerov účastníka konania; sťažovateľ na výzvu reagoval podaním doručeným okresnému súdu 22. apríla 2014.

Uznesením č. k. 17 C 123/2007-160 zo 7. júla 2014 okresný súd uložil sťažovateľovi povinnosť zložiť preddavok na trovy konania v sume 29 938,432 €; sťažovateľ ho uhradil 18. augusta 2014.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak, ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný urobiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 a 4 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Ak súd zistí, že existuje dôležitý dôvod na odročenie pojednávania, bez zbytočného odkladu informuje tých, ktorí boli predvolaní alebo upovedomení. Súd spravidla uvedie deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie. Dôvod na odročenie sa uvedie v zápisnici alebo poznamená v spise.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

1. Predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom je rozhodovanie o žalobe sťažovateľa vo veci náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom. Ústavný súd z obsahu súdneho spisu vedeného okresným súdom, z obsahu sťažnosti, ako aj z vyjadrenia samotného okresného súdu k sťažnosti nezistil, že by išlo v danom prípade zo skutkového a ani z právneho hľadiska o zložitú vec. Ústavný súd v tejto súvislosti poznamenáva, že veci s obdobným predmetom sporu patria do štandardnej rozhodovacej agendy tých okresných súdov, v ktorých územnom obvode sídli podstatná časť ústredných orgánov štátnej správy konajúcich v mene štátu vo veciach náhrady škody.

2. Vo vzťahu k ďalšiemu kritériu, t. j. správaniu sťažovateľa (v spore žalobcu) ako účastníka namietaného konania, ústavný súd nezistil žiadnu významnejšiu skutočnosť, ktorá mohla prispieť k predĺženiu doterajšieho priebehu konania.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 123/2007. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prieťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Vychádzajúc z prehľadu procesných úkonov vykonaných v namietanom konaní ústavný súd identifikoval jedno dlhodobšie obdobie absolútnej neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu (od júla 2010, keď bolo uznesenie krajského súdu zo 4. mája 2010 doručované účastníkom konania, až do októbra 2012, keď sa uskutočnilo pred okresným súdom pojednávanie), ako aj obdobia krátkodobejšej absolútnej neodôvodnenej nečinnosti (od novembra 2007, keď žalovaný doručil okresnému súdu vyjadrenie k žalobe, až do apríla 2008, keď bolo vyjadrenie žalovaného doručované sťažovateľovi, a od októbra 2013, keď bolo účastníkom konania doručované uznesenie krajského súdu z 30. septembra 2013, až do februára 2014, keď okresný súd vyzval sťažovateľa na predloženie dokladov nevyhnutných na dokladovanie jeho pomerov). Ako obdobie nečinnosti ústavný súd kvalifikuje tiež aj obdobie od júla 2014, keď okresný súd uložil sťažovateľovi povinnosť zložiť preddavok na trovy konania, až do rozhodnutia ústavného súdu o sťažnosti, počas ktorého okresný súd nevykonal vo veci žiadny procesný úkon. Ústavný súd v tejto súvislosti prihliadal aj na skutočnosť, že spis vzťahujúci sa na napadnuté konanie bol v období od 29. októbra 2014 do 14. novembra 2014 zapožičaný ústavnému súdu na objektívne posúdenie opodstatnenosti sťažnosti.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd svojou neodôvodnenou nečinnosťou v napadnutom konaní spôsobil vznik zbytočných prieťahov, čím porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (bod 1 výroku tohto nálezu).

V súvislosti s obranou okresného súdu, podľa ktorej nečinnosť okresného súdu bola spôsobená objektívnymi dôvodmi súvisiacimi s nadmernou zaťaženosťou sudcov občianskoprávneho úseku a vysokým počtom pridelených vecí, ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý

oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní (m. m. IV. ÚS 43/06, IV. ÚS 135/07).

Vzhľadom na skutočnosť, že namietané konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu ešte právoplatne skončené, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 123/2007 konal bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Sťažovateľ sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 5 000 € z dôvodov citovaných v časti I tohto nálezu.

Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vychádzajúc z doterajšej dĺžky namietaného konania, ako aj období, v ktorých došlo k neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu, ústavný súd dospel k názoru, že priznanie finančného zadosťučinenia v sume 3 000 € bude primerané konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci (bod 3 výroku tohto nálezu).

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd v zmysle § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním KOVAL & spol., advokátska kancelária, s. r. o. Ústavný súd vychádzal pri rozhodovaní o priznaní trov konania z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2013, ktorá bola 804 € (za 2 úkony urobené v roku 2014).

Úhradu priznal za dva úkony právnej služby vykonané (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

Za dva úkony vykonané v roku 2014 tak priznal po 134 €, t. j. spolu 268 €, režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) za 2 úkony vykonané v roku 2014 po 8,04 €, čo spolu

po zvýšení o 20 % DPH (právny zástupca sťažovateľa je platcom DPH, pozn.) predstavuje sumu 340,90 € (bod 4 výroku tohto nálezu).

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. januára 2015